JURAJ SIZGORIĆ
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

God. XXVIII. - Br. 12 - U Zadru u Srijedu 10 Veljače 1915 Anno XXVIII. - N. 12 - Zara, Mercoledì 10 Febbraio 1915

Smotra Dalmatinska
La Rassegna Dalmata

DODATAK
Objavitelju Dalmatinskomu

SUPPLEMENTO
all' Avvisatore Dalmato

Cijena je na godinu Objavitelju Dalmatinskomu i Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 6; za Austro-Ugarsku kr. 8; samom Objavitelju Dalmatinskomu za Zadar kr. 3, za Austro-Ugarsku kr. 5; samoj Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 3; za Austro-Ugarsku kr. 5. Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi Objavitelja Dalmatinskoga stoje 6 para, a pojedini brojevi Smotre Dalmatinske isto 6 para. Zastareni brojevi para 20.
Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilične pretplate, biti će povraćena. — Pretplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju.
Pisma i novce treba šiljati „Uredu Dalmatinskog Objavitelja u Zadar"
Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranicu valja se obratiti Tiskarni

Prezzo d'associazione per un anno: Pell' Avvisatore Dalmato e la Rassegna Dalmata per Zara cor. 6; per la Monarchia A.-U. cor. 8; per l' Avvisatore Dalmato soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A.-U. cor. 5; per la Rassegna Dalmata soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A.-U. cor. 5. Semestre e trimestre in proporzione. Un singolo numero dell' Avvisatore Dalmato costa cent. 6; un singolo numero della Rassegna Dalmata cent. 6. Numeri arretrati cent. 20.
Domande d'abbonamento senza il relativo importo non vengono prese in considerazione; domande per inserzioni non accompagnate da un'anticipazione corrispondente, vengono restituite. — Abbonamenti ed anticipazioni si spediscono mediante assegno postale. — Manoscritti non si restituiscono. — Lettere non affrancate si respingono.
Corrispondenze e denari sono da indirizzarsi all' „Ufficio dell' Avvisatore Dalmato in Zara".
Per l' inserzione degli Avvisi nell' ultima pagina rivolgersi alla Tipografia

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

SI PUBBLICA AL MERCOLEDÌ ED AL SABATO

Blokada Engleske

Otkad je Njemačka navijestila, da će more okolo Engleske i Irske otsada biti ratni teritorij, cijeli se svijet zabrinuo. Velikoj Britskoj prvi je ovo put, od više vijekova, da je pred opasnosti da na sebi samoj osjeti ratne strahote, koje je inače obilato sipala na svoje protivnike. Već se u Engleskoj a, doista čudnovato, i u Francuskoj čuju glasovi, koji podsjećaju na to, kako ni prvome Napoleonu, najvećem vojenom geniju, koji je osim toga polovicom Evrope raspolagao, nije pošlo za rukom da savlada britski narod. Dvadeset i dvije godine, od 1792 do 1815, s jednogodišnjim prekidanjem, stajahu Francuska i Engleska naoružane jedna prema drugoj. Svaka se evropska vlast morala pokoriti pred genijem najvećeg vojskovogje i njegovih neisporedivih četa, jedino Engleska nije se korsičkom osvajaču poklonila. Što prvome Napoleonu nije uspjelo, to — kažu — neće ni Njemačkoj poći za rukom. Zaista čudnovato je, što se francuski publicisti ponose uspjesima Engleske naprema francuskome narodu. Al eto, oni traže utjehe tamo, gdje je mogu naći. Ali ko dobro poznaje istoriju, taj će lako otkriti, da ono što se u Londonu i Parizu isporegjuje izmegju nekadašnjeg i današnjeg vremena, očito zapinje. To će nam brojke dokazati. Mnogi će se začuditi, kako su neznatne bile žrtve što ih je Engleska prinijela u ratu od 22 godine protiv francuske revolucije i protiv Napoleona.

Od 1792 do 1815 godine, engleske vojske ne izgubiše više od 18.900 ljudi, dakle ni punih hiljadu ljudi godišnje. K tome treba pak nadodati, da dobar dio četâ što stajahu pod engleskim zapovjedništvom, dizao se u Njemačkoj, tako da engleski narod, kao takav, nije uopće niti mogao da osjeti, šta rat uprav znači. Za te dvadeset i dvije godine pade na krvavim bojištima u Evropi nekoliko stotina tisuća ljudi kontinentalnih naroda. Ali Britska, koja je osvojila preostali dio francuskih kolonija, koja je otela Holangjanima južnu Afriku, koja je sebi privukla cijelu prekomorsku trgovinu, platila je svu tu ogromnu dobit s gubitkom od 18.900 ljudi. A koje je žrtve zapalo Englesku konačno svladanje Francuske na moru? Po koju se je cijenu osnovalo neograničeno gospodstvo Engleske na moru za čitavo stoljeće? U bici kod Trafalgara, koja je za dugo vrijeme odlučila sudbinom morâ, pade 449 britskih pomorskih vojnika. Jedna jedina njemačka podmorska lagja zadala je za vrijeme od po sata engleskoj mornarici više nego trostruki gubitak. U Flandriji pade za po godine mnogo više engleskih vojnika nego za one 22 godine ratovanja protiv Francuske. Ove brojke vrlo jasno govore, te se iz njih vidi, kako mogu analogije i isporegjivanja da budu opasni. Ali ima još nešto. Borba protiv velikog Napoleona bijaše uprav dobar posao po Englesku. Britski trgovac, britski vlasnik brodova, britski tvorničar obogatiše strašno. Engleska trgovačka flota umnoži za to vrijeme broj svojih lagja više nego trostruko; engleska trgovina naraste više nego trostruko. Ali danas i najbolji će optimisti u Londonu i Parizu morati da priznaju, da engleska industrija i engleska trgovina trpe ogromnih gubitaka; uz to i poskupljenje najnužnijih srestava za život raste tamo iz dana na dan u Engleskoj, koja se pouzdavala u svoju nadmoćnu flotu te mislila, da će bez ometanja dovoziti što joj treba. Engleska danas na sebi samoj osjeća jad i nevolju što ih rat donosi, a Sir Edvard Grey neka radije promisli na razliku izmegju svoga vremena i onoga mlagjega Pitta.

Tijekom nove istorije Engleska je uništila tri velike pomorske Vlasti. Najprije zadade smrtni udarac, poduprta od prirodnih snaga, velikoj španjolskoj armadi, koja je žalosno svršila u britskim vodama. Poslije nje dogje na red Holandija, ona Holandija, koju kraljica Elizabeta, u svojoj borbi za neovisnost protiv Španjolske, bijaše krepko poduprla. Uzalud branila se junački holandijska flota, uzalud prodre smioni admiral de Ruyter sa svojim lagjama u ušće Times-a. Na kraju u borbi od jednog i po vijeka Engleska uloži sve svoje snage, da bi spriječila da se francuska zastava vije na moru kao britska. Planovi velikoga Colberta, kao oni prvog Napoleona, da stvori francusku flotu jaku kao englesku, bijahu uništeni. Tako, poslije Trafalgara, Engleska drža u svojim rukama skoro pun vijek gospodstvo na moru. Ali dok je u britskoj državi sloboda to više napredovala temeljeći se na zakonu, Engleska je svoju vlast na moru upotrebljavala samo za to, da vrši despotizam, koji nije poznavao nikakva prava.

U novije vrijeme britskim se državnicima učini, da iz Njemačke prijeti opasnost toj neograničenoj vlasti te ovo je prvi i poglaviti razlog ljutom protivništvu, što je u širokim krugovima britskoga naroda sve više raslo protiv njemačke Carevine.

Engleska neće slobode na morima, nego je uvijek sve ulagala, da postane i ostane neograničenim gospodarem Oceana. No nikada nije pokušala da na takav bezobziran i okrutan način na zlo upotrebiti svoju moć, kao u ovome ratu. Do sada je svrha rata bila, da se postigne uništenje neprijateljskih vojskî. No Engleska teži sada čak za tijem, da uništi sva protivnička pučanstva nemilosrdnim umaranjem glagju, navaljivanjem bijede i nevolje na ženskinje, starce i djecu. Ona znade, da u borbi ne može samim oružjem dovesti do odluke, kakvu ona želi, pak se stoga laća srestava, koja pokazuju u sasvijem čudnovatoj svjetlosti ona načela humanosti, koja su engleski državnici uvijek toliko uznosili. No Njemačka neće da je snagje udes Španjolske, Holandije i Francuske. Ona se svima silama sprema na odbranu, pak će već sada u Londonu upoznati, kolika ogromna razlika postoji izmegju borbe protiv francuske revolucije i Napoleona I. i strašnoga otpora Njemačke Carevine,

RAT.

Neuspjesi francuske mornarice na Jadranu.

Pariški „Le Matin" od 10 januara piše pod natpisom: „Nos marins en Adriatique" ovo:

„Na Jadranskom Moru bije se vrlo tajanstven rat. Svagdje, gdje dubina vode dopušta, more je puno mina, koje zadaju našima teška posla. Do sada je doduše našima pošlo za rukom, da se odbrane; ali je neosporno, da smo imali i sreće. Ima zatijem na Jadranskom Moru i vanredno smjelih podmorskih brodova. Ovi su se neko vrijeme zadržavali u okolici Kotora, ali jednog lijepog su se dana smjelo uputili daleko na duboko more, gdje je jedna naša oklopnjača od njih postradala.

Mi na tom moru stavljamo mnogo više na kocku, nego Englezi na sjevernim vodama. Englezi imaju laganih malih krstarica, koje su podesne za blokadu. Njihove oklopnjače mogu uz to ostati u lukama, dok mi nemamo druge luke do li Maltu, koja je vrlo daleko, a nemamo ni malih krstarica.

Već se pet mjeseci mučimo bez ikakva ispatka. Uvijek moramo na moru uzimati ugljen, živež, vodu i ostalo, što nam brodovi donose. Neprestano moramo biti na oprezu i tražiti danju periskop podmorskih brodova, a konture torpedača noću. Koliko bismo već željeli bitku, pravu bitku, gdje bismo vidjeli neprijatelja i s jednakim se oružjem borili! Željeli bismo otvorenu bitku, u kojoj bismo mogli upravljati lagjama i nametnuti našu volju neprijatelju, u kratko, u kojoj bismo mogli raditi. Baš požudno smo se pripravljali za tu bitku; spremni smo, da se ogledamo i s mnogo brojnijim neprijateljem, nego što je ovdje, pa ipak evo nas tu snažnijih nego što bi trebalo, a da ipak ne znamo, što da počnemo s tom snagom"...

Londonski „Times" pak od 11 januara piše pod natpisom „French fleet in the Adriatic" ovo:

„Neuspjesi francuske mornarice na Jadranskom Moru mogu se tek tijem protumačiti, što se francuska mornarica dala na obranu obala Crne Gore, a da nije imala uporišta za pomorske operacije. Francusko pomorsko vodstvo je mislilo, da će jadranska flota biti kadra zauzeti kotorsku luku kao uporište za operacije; ali do osvojenja Kotora nije došlo. Dični otpor ove luke jednim je izmegju iznenagjenjâ ovoga rata. Općenito se držalo, da nije moguće braniti Kotor, jer nad njim potpuno gospoduje Lovćen; megjutim pokazalo se, da bombardovanje s Lovćena nije donijelo željena ispatka, te su se ondješnje topničke utvrde već i ispraznile. U neštašici uporišta za operacije francuska je flota bila izložena napadajima austrijsko-ugarskih torpedača i podmorskih brodova, a zna se da je torpeda podmorskog broda „U XII" i pogodila jedan francuski ratni brod".

Tako eto jadikuju saveznici zbog svoje nemoć.

Velike priprave za odlučne bojeve u Francuskoj.

Vojni stručnjak „Neue Freie Presse" piše 3 o. m.:

Velike bitke u Francuskoj u avgustu i u septembru nijesu donijele odluke. Uspjeh kod Antwerpena u oktobru, koji je bio pripravni korak za dalje bojeve Nijemaca protiv saveznikâ, nije doveo do odlučne pobjede u bici u Flandriji. Teški i krvavi bojevi morali su se za neko vrijeme obustaviti. U decembru pak i u januaru Francuzi su prešli u ofenzivu. Ali se o kakvoj odluci ne može govoriti. Usprkos nekim sjajnim uspjesima njemačkoga oružja na francuskom zemljištu položaj nije se promijenio, kako bi bilo potrebno za konačni ispadak.

Poradi sadanjih prilika u Francuskoj i u zapadnoj Flandriji od najvećega je zamašaja jučeranje saopćenje poglavice admiralskoga štaba njemačke mornarice. Admiralski štab ponajprije javlja, da se Engleska sprema, da prebaci u Francusku mnoge čete i veliku količinu ratnoga materijala. Na 2 januara stigla je vijest, da se u Engleskoj sastavilo šest novih vojskî po tri vojna zbora. Prema računu stručnjakâ nova bi engleska vojska morala imati pô milijuna ljudi. Otkada je počeo rat, Engleska bi tobože bila uvrstila u vojsku 29.100 časnika. Mnogi su ozbiljno sumnjali o snazi engleskih vojskî i o upotrebivosti momčadi i časnikâ. Francuski je Ministar rata nedavno izjavio, da priprave Englezâ natkriljuju sva njegova očekivanja. Što je pretjerano a što istina, ne može se za sada prosuditi.

Njemačka radi na tome, da spriječi iskrcavanje engleskih četa u Francuskoj, pa će upotrijebiti protiv engleskih prijevozâ sva ratna sredstva, kojima raspolaže. Ova će ratna sredstva po svoj prilici biti podmorski brodovi, torpedače, ratno brodovlje, boj topovima što dalje s kopnene strane, upotreba aeroplanâ.

Engleska može da prebaci svoje prijevoze sa zapadne obale u Le Havre, Rouen, Brest, Nantes i t. d. Najuže mjesto u Pas de Calais-u, Dover-Calais, još se nalazi u rukama saveznikâ. Trgovini na Sjevernom Moru preporučuje se plovidba oko Škotske; neutralno se parobrodarstvo opominje, da se ne približuje sjevernoj i zapadnoj obali Francuske. Je li Njemačka naumila, da prodre u Pas de Calais? Je li to moguće na očigled engleskoga brodovlja? To su pitanja, na koje u ovaj mah nesumnjivo obraća svoju pažnju mornarica cijeloga svijeta. Isto se tako ne može stalnim načinom odgovoriti na pitanje, da li će Njemačka potražiti odluku u Francuskoj još ove zime ili će je odgoditi do proljeća. Samo je jedno izvjesno: neprijatelj ne smije dobiti nikakovih pojačanja.

Stoga se smije slutiti, da će skorašnje vrijeme donijeti burnih dana na obalama Francuske, Engleske, a možda i Njemačke. Sva je prilika, da će naskoro stići sa zapada vijesti o vrlo važnim dogagjajima.

Nijemci zaplijenili dnevnu zapovijest kneza Nikolajevića.

„Wolff-Bureau" javlja 5 o. m.: U ruke vodstva njemačke vojske pala je ova dnevna zapovijest ruskog vrhovnog zapovjednika:

„Rowa, 19 oktobra 1914. — Varšava. Vrhovni zapovjednik upozoruje na činjenicu, da su u prošlome ratnome periodu nekoji zborovi i divizije izgubili veliku količinu topova i mitraljeza, dok razmjer gubitaka nije uvijek odgovarao prilikama bojeva. Njegovo carsko Visočanstvo odredilo je zato, da se upozore oni zapovjednici djelova vojske, da je nužno malo više štediti ratni materijal i to radi teškoća, da se izgubljeni ratni materijal naknadi jer se apsolutno mora izbjegavati, da se protivnik obogati našim napuštenim topovima i mitraljezama. U isti mah Njegovo carsko Visočanstvo je odredilo, da se kazne svi zapovjednici, koji ne pokažu dovoljne opreznosti prema ratnom materijalu, topovima i mitraljezama. Zapovjednik 2. vojnog zbora, konjički general Scheidemann".

Turska vojna u Egiptu.

O boju kod El Kantara na Suezkom Kanalu „Times" javljaju ovo: Tursko napredovanje prema Egiptu već je započelo. Nije moguće da su Turci s velikom vojskom provalili na Sinajski poluotok; ali jedna je kolona došla u Birmuhadet, koji je udaljen 30 milja od Suezkog Kanala. Izvidnice tih bojnih četa sukobile su se u srijedu s jednom engleskom patrolom. Turske su kolone po svoj prilici pošle iz El Ariša duž puta, kojim idu karavane a koji se nalazi blizu obale. Prudovi na tom putu zaštićuju čete od topovske vatre s mora, ipak je jedan engleski hydroplan bacio bombî, koje su nanijele četama gubitaka. Drži se, da se i druga turska kolona približava ili da se barem može naskoro očekivati, a da ide srednjim dijelom Sinajskog Poluotoka. Prema tome je došlo do prvog ozbiljnoga sukoba s turskim četama na egipatskom području, pošto je okršaj od prije nekoliko sedmica kod Biselmisha na putu u El Ariš bio sukob izmegju indijskih četa i beduina što lutaju.

O zadnjim bojevima na istok Suezkog Kanala dopisnik „Daily Newsa" izvješćuje da se je u petak bio žestok boj u pustinji na istok Kanala, u kome su boju učestvovale i indijske čete, koje su izgubile jednog časnika i jednog vojnika Osim toga je ranjeno pet Gurkha. Boj se bio u četvrtak kod Birel-Duesdara, 12 milja na istok El Kantara, na historijskoj cesti pustinje. Turske izvidnice otvorile su vatru na Indijce, koji su uzvratili napadaj takom žestinom, da su Turci morali uzmaknuti, ostavivši četiri mrtva čovjeka, od kojih je jedan pješadijski časnik. Sada su turske čete zaposjele Katiu, važno mjesto zbog vode na sjevernoj strani karavanske ceste, pa se misli, da su odatle došle čete, koje su izvele navalu. Neprijatelj je zauzeo i Moya Harab, 25 milja na istok gorskog jezera, nadalje Bir-Mabeiuk, 12 milja na istok Sueza i Tora na Sinajskom Poluotoku.

Odregjenja u srpskoj vojsci.

Javljaju iz Soluna 5. Prema vijestima, koje su amo stigle, više zapovjedništvo srpske vojske naredilo je, da niz redovnih četnih zborova, koji su se nalazili po raznim gradovima Nove Srbije, kao u Velesu, Bitolju, Štipu, Prilipu, krenu u stare srpske krajeve. Niz ojačih vojenih zborova ima se povući sa bugarske granice, tako da će ovu čuvati većim dijelom neredovne čete.

Još se govori, da se uprava srpske vojske upinje svima silama, da upotpuni opremu četa.

Držanje Italije.

Köln, 5. Prema telegramu „Kölnische Zeitung" iz Kopenhagena urednik rimske „Tribuna", Gandolfi izjavio je, da je odlična politička ličnost u Italiji uvjeravala, da će Italija stalno mirovati do aprila. Dotle će pak jedna od zaraćenih skupina vlasti nadvladati Italija će tada posredovati za mir. Tajna su društva zapodjela agitaciju za ratovanje Italije. Pretežni pak dio talijanskoga naroda nakon udarca, koji je zemljotres zadao Italiji, želi samo mir.

Poginuli, ranjeni i zarobljeni dalmatinski vojnici.

Vojnici pješad. pukovnije br. 22.

Iz popisa gubitaka br. 108, od 20 jan. 1915.

Natastin Lazar, pješak, pješad. reg. br. 22, ranjen.
Pervan Stjepan, pješak, pješ. reg. br. 22, ranjen.

Domobranci pješadijske pukovnije br. 37.

Iz popisa gubitaka br. 113, od 25 januara 1915.

Aučić Petar, pješak 10 kump., rogjen u Imotskom 1893, ranjen — *Andrijalis* Mijo, nakn. prič. 9 kump., rogjen kod Spljeta u Slatini 1881, poginuo (21-30 nov. 1914) — *Andrović* pješak, 3 kump., ranjen — *Anić* Frano, pješak 10 kump., rogjen u Veloj-Luci na Korčuli 1892, ranjen.

Babić Stjepan, pješak 9 kump., rogjen u Omišu 1888, ranjen — *Bajić* Miho, pješak 10 kump., rogjen u Imotskom 1893, ranjen — *Barić* Marko, pješak 2 kump., rogjen u Imotskom, ranjen — *Bartulović*, pješak 3 kump., ranjen — *Batinac* Ivo, pješak 2 kump., rogjen u Slanu, ranjen — *Bekavac* Mate, pješak 1 kump, rogjen u Imotskom, ranjen — *Bekovac* Mate, pješak 9 kump, rogjen u Imotskom 1890, ranjen — *Beroš* Imaj, nak. pričuv. 9 kump., rogjen na Korčuli u Kuni 1891, ranjen — *Bijuk* Ante, pješak 2 kump., ranjen — *Biskupović* Ivan, pješak 2 kump., ranjen — *Bobić* Ivan, pješak 10 kump., rogjen u Slanu 1884, ranjen — *Bogdanović* Ilija, nak. pričuv. 9 kump., rogjen u Drnišu 1883, ranjen — *Božinović* Krsto, pješak 7 kump., rogjen u Kotoru 1888, ranjen — *Budić* Karl, pješak 2 kump., rogjen u Imotskom, ranjen — *Butrica* Ivo, pješak 1 kump., rogjen u Imotskom, ranjen — *Buzov* Božo, nak. pričuv. 9 kump., rogjen u Drnišu 1881, poginuo (21—30 nov. 1914).

Četković, pješak 3 kump., ranjen.

Dadić Luka, pješak 2 kump., rogjen kod Spljeta u Milosinu, ranjen — *Drazić* Petar, nak. pričuvnik 11 kump., ranjen — *Družević* Jovan, kapural 9 kump., rogjen u Veloj Luci, 1890, ranjen — *Dujišin* Ivan, pješak 10 kump., rogjen u Hercegnovom 1893, ranjen — *Dujmović* Ivo, pješak 1 Bat. Stab. rogjen u Imotskom, zarobljen.

Elš Tomo, pješak 10 kump., rogjen u Drnišu 1888, zarobljen.

Gardum, pješak 3 kump., ranjen — *Giacomo* Andrea, narednik 3 Bat. Staba, ranjen — *Gibavac*, pješak 9 kump., rogjen u Imotskom 1882, ranjen — *Grahar* Ivan, pješak 2 kump., ranjen.

Hrstić Petar, pješak 10 kump., rogjen u Drnišu 1889, poginuo (21—30 nov. 1914).

Ilijak Karlo, pješak 2 kump., rogjen u Trogiru, Okroku, ranjen — *Ivičević-Bakulić* Vicko, pješak 9 kump., rogjen na Visu 1892, ranjen.

Jakamin Karl, kapural i nasl. vodnik 2 kump., ranjen — *Janović*, pješak 3 kump., ranjen — *Jerković* Josip, nak. pričuv. 9 kump., rogjen u Sinju 1879, ranjen — *Juretić* Antun, kapural 10 kump, rogjen u Poljicama 1881, ranjen.

Kalajžić, pješak 3 kump., ranjen — *Katurić* Ilija, nak. pričuv. 7 kump., rogjen u Risnu 1894, ranjen *Katusic* Marin, nak. pričuv. rogjen u Poljicama 1890. ranjen — *Kerum*, pješak 3 kump., ranjen — *Kobocević* Rak, pješak 11 kump., rogjen u Kuni 1886, ranjen — *Korčulonin* Antun, pješak 10 kump.. rogjen u Trogiru 1893, ranjen — *Kostial* Jure, pješak 3 kump., ranjen — *Kozlica*, pješak 3 kump., ranjen.

Laurić Stjepo, pješak 9 kump., rogjen u Supetru 1892, ranjen — *Litrica* Mijo, narednik 1 kump., rogjen u Slanu, ranjen — *Ljubičić* Ivo, pješak 10 kump., rogjen u Imotskom 1893, poginuo (6 decemb. 1914) — *Ljubičić* Josip, vodnik 9 kump., rogjen u Imotskom 1890, ranjen — *Loziš* Stjepan, kapural 1 kump., rogjen u Imotskom, ranjen.

Maglić Mate, pješak 10 kump., poginuo (nov. 1914) — *Majić* Marin, pješak 2 kump., rogjen u Trogiru, ranjen — *Mamut*, nak. pričuv. 9 kump., rogjen u Trogiru 1886, ranjen — *Marlais* Ante, oficirski sluga 1 kump., rogjen u Stonu, zarobljen — *Marović* Ivan, pješak 4 kump., rogjen u Sinju, Zelovi 1888, poginuo (dec. 1914) — *Martinić* Jerko, pješak 1 kump., rogjen u Spljetu, Selcama, ranjen — *Matiašić*, pješak 3 kump., ranjen — *Medak*, pješak 3 kump., ranjen — *Memunić* Ivo, pješak 10 kump., rogjen u Stonu 1893, ranjen — *Mikuli* Petar, pješak 4 kump., rogjen u Spljetu, Caroba, 1889, ranjen — *Milan* Fabian, narednik 1 kump., rogjen u Novom kod Spljeta, ranjen — *Milardović* Marjan, nak. pričuv. 11 kump., ranjen — *Mitrović* Lazar, pješak 11 kump., rogjen u Hercegnovom, Gjenoviću 1886, ranjen — *Morosović* Mate, pješak 4 kump., rogjen na Muću 1882, ranjen — *Mršić* Marko, kapural 11 kump., rogjen u Imotskom 1882, poginuo (5 dec. 1914) — *Musinov* Jakov, nak. pričuvnik 9 kump., rogjen u Spljetu 1879, ranjen — *Mustapić* Mate, nak. pričuv. 9 kump., rogjen u Lokvičiću 1882, poginuo (nov. 1914).

Nakić Ivan, nak. pričuv. 11 kump., rogjen u Drnišu 1882, ranjen — *Novaković* Petar, pješak 10 kump., rogjen u Spiču 1883, ranjen.

Odžak Jure, pješak 2 kump., rogjen na Muću, ranjen — *Oluić* Jure, pješak 11 kump., rogjen kod Spljeta u Krajni 1881, ranjen.

Paskovič Raimund, vodnik 11 kump., rogjen kod Kotora u Muli 1890, ranjen — *Perušina* Roko, vodnik 10 kump., rogjen u Lastvu 1887, ranjen — *Petrović* Ante, nak. pričuvnik 11 kump., rogjen u Trogiru 1882, ranjen — *Plazibat* Božo, pješak 4 kump., rogjen kod Spljeta u Dugopolju 1888, ranjen — *Potočnjak* Pavo, kapural 9 kump., rogjen u Starom Gradu na Hvaru 1879, ranjen.

Radić Božo, pješak 4 kump., rogjen u Stonu 1891, ranjen — *Regio* Niko, pješak 2 kump., rogjen kod Dubrovnika u Konavlima 1892, ranjen — *Roglić* Jure, nak. pričuv. 9 kump., rogjen u Imotskom 1891, ranjen — *Rogosić* Ivan, kapural 10 kump., rogjen u Dugopolju 1881, ranjen — *Rudeš*, pješak 3 kump., ranjen.

Sabić Ivan, pješak 3 kump., ranjen — *Sarić* Stipan, pješak 10 kump., ranjen — *Scherzer* Ivo, stražmestar 11 kump., ranjen — *Selko* Nikola, pješak 2 kump., rogjen u Obrovcu 1883, ranjen — *Simun* Nikola, pješak 2 kump., rogjen u Kotoru 1891, ranjen — *Skobre* Ivan, nak. pričuv. 1 kump., rogjen kod Knina u Parčiću, poginuo (21—30 nov. 1914) — *Stojaković* Obrad, nak. pričuvnik 7 kump., rogjen u Kninu 1892, ranjen — *Sučić* Martin, narednik 7 kump., rogjen u Drnišu 1882, ranjen — *Suman*, pješak 3 kmp., ranjen.

Tomas Marin, pješak 10 kump., ranjen — *Tomašović* Frano, pješak 2 kump., rogjen u Imotskom, ranjen.

Ukić Ivan, pješak 2 kump., rogjen u Trogiru 1887, ranjen.

Violić Niko, nak. pričuvnik 9 kump., rogjen u Kuni, ranjen — *Vlahović* Vladimir, pješak 10 kump., rogjen u Hercegnovom 1893, ranjen — *Vrcadić* Ilija, pješak 2 kump., rogjen u Sinju, 1878, ranjen — *Vukšić* Joso, pješak 2 kump., rogjen na Klisu 1892, ranjen.

Zdilar Josip, pješak 10 kump., rogjen u Imotskom 1891, ranjen — *Zec* Juro, pješak 6 kump., rogjen u Budvi, ranjen.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

RAT.

Naši bojevi u ruskoj Poljskoj i Galiciji.

BEČ, 9. Službeno se objavljuje: U Poljskoj i zapadnoj Galiciji nema promjena. Bije se topovski boj u gori. Saveznim vojskama uspjelo je jučer popodne da, poslije višednevnih bojeva, zauzmu jedno mjesto na sjever volovečkog sedla, koje su Rusi uporno branili; pri tom zarobili su mnogo ljudi i oteli mnogo municije i ratnog materijala. Na ostalom karpatskom frontu biju se žestoki bojevi. U napadnom odsjeku izjalovi se više ruskih napada, pri čemu padoše u naše ruke 340 zarobljenika i 3 mitraljeze. Prodiranje u Bukovini napreduje. Zapremismo Vamu.

Zamjenik poglavice generalnog štaba
v. *Höfer* podmaršal.

Bojevi njemačkih četa.

BERLIN, 9. Sa zapadnog ratišta nema se ništa važna da se javi. Na istočnoj pruskoj granici opet smo postigli nekoliko omanjih lokalnih uspjeha. Inače položaj je nepromijenjen.

Vrhovna uprava vojske.

Austrijski Ministri u Budimpešti na zajedničkoj ministarskoj konferenciji.

BUDIMPEŠTA, 10. Austrijski Ministar predsjednik grof Stürgkh, Ministar trgovine Schuster, Ministar poljodjelstva Zenker, Ministar financija Engel, Ministar za zemaljsku obranu Georgi stigli su jutros amo u 11 sati.

Drži se zajednička ministarska konferencija, na kojoj učestvuju austrijski Ministri i stručni izvjestitelji.

Čestitke povodom pobjeda naših četa u Bukovini.

BISTRITZ, 9. Veliki župan i vladin povjerenik grof Bethlen uputio je prilikom pobjeda naših četa u Bukovini generalima Pflanzenu i Czibulki telegrafska čestitanja.

Baron Pflanz odgovorio je: Služi mi na radost, što je meni i mojim vrijednim četama pošlo za rukom, da spriječimo prodiranje Rusâ u Ugarsku, dotično u Erdelj.

General Czibulka odgovorio je, vrlo toplo zahvaljujući na rodoljubnim čestitkama izraženim za čete, koje su se pravo junački borile prilikom sjajnoga uspjeha.

Produženje moratorija u Bugarskoj.

SOFIJA, 10. Moratorij je produžen na neizvjesno vrijeme.

Sazivanje dijela pričuvnih časnika u Bugarskoj.

SOFIJA, 10. Dio pričuvnih časnika sazvan je na jednomjesečne vježbe pod oružjem, eda osvježi znanje i da se upozna sa reformama, koje su se uvele u vojsci uslijed iskustava u zadnjemu ratu.

Japanska oklopna krstarica nasukala se.

TOKIO, 9. Prema saopćenju japanskoga admiralstva japanska se oklopna krstarica „Asuma“ nasukala na grebenima pokraj meksičke obale.

Krstarica „Asuma“; rinuta god. 1899, duga met. 136, široka m. 18, tone met. 7·2 razmještaj ton. 9460; pokretna snaga označ. konjskih snaga 18.000; brzina 22 uzlova.

Bitka kod Limanove-Lapanova

Uvod.

Ratni stan štampe, 5 veljače. Kada se je početkom rata trebalo odlučiti o načinu zvaničnih objava, morao se je ponajprije ustanoviti njihov pravac, da budu te obavijesti stvarne i bez okolišavanja, ali s onakovim ograničenjima, koja isključuju izrabljivanje podataka operativne naravi sa strane neprijatelja. S toga razloga mogli su se često čak i znatni uspjesi našeg oružja nagovijestiti samo u kratko i kasnije. Slična ograničenja vrijedila su i za članke vojničke naravi. U ostalom se je naša domovinska štampa ovim zahtjevima vazda podložila sa rodoljubivim osjećajima. Megjutim je spomenuti obzir za nekoje dogagjaje prošlosti izgubio svoju vrijednost tako da je omogućeno objelodanjenje i iscrpivih popisa pojedinih odsjeka i dogagjaja ovoga rata. Stanoviti se podaci ni danas još ne mogu sasvim objelodaniti; ne smije se takogjer zaboraviti, da je gradivo, koje stoji na bojištu na raspolaganju, u mnogom pogledu manjkavo. Od grafičkih pomagala moralo se je odustati, pošto bi znatno otežali opće obnarogjenje. Operacije se mogu pratiti na temelju izdanoga zemljovida. Svi koliki razlozi govore zato, da se učini prvi pokušaj objelodanjenjem bitke kod Limanove i Lapanova, koja se je bila početkom prosinca u zapadnoj Galiciji.

Uspjesima saveznika kod Limanove i Lapanova na jugu i kod Lodza i na Bzuri na sjeveru započelo je potiskivanje ruskih vojska, koje su bile pohrlile prama zapadnoj Galiciji i prama istočnoj Njemačkoj. Gledom na nade, što ih je gojio Trojni sporazum u ponosnim riječima najavljenu rusku ofenzivu, nije pretjerano ako se veli, da se ove pobjede našeg i njemačkog oružja mogu smatrati prebrgjenjem krize svjetskoga rata. Napokon je opis žestokih borba u prosincu u zapadnoj Galiciji osobito podesan da predoči narodima Monarhije, što naši hrabri vojnici u vjernom bratstvu sa njemačkim drugovima čine za zajedničku veliku stvar; kako se usprkos svih tegoba i pogibelji bore kroz sedmice dan i noć sa natčovječnim naprezanjem svojih sila, te tako udovoljuju nepredvidljivim zahtjevima modernoga rata u junačkoj borbi za otačbinu. U ovom se smislu imade shvatiti ovaj prikaz, koji ujedno pokazuje kako teške zadatke je imalo vodstvo da svlada.

Položaj koncem studenoga i osnova ofenzive u zapadnoj Galiciji.

U zapadnoj su Galiciji prouzročili dogagjaji u mjesecu studenom u obostranoj fronti prazninu od nekoliko stotina kilometara. Dok je naime ruska osma vojska generala Brusilova slijedila sa svojim desnim krilom naše čete, koje su uzmicale prama Bartfi, primakla se sa svojim devetim i jedanaestim zborom dne 27 studenoga na večer treća ruska vojska generala Ratka Dimitrijeva, napredujući zapadnim pravcem do linije Lapanov-Niepolomice blizu naših priregjenih pozicija kod Bobczyce i Wieliczke, sudjelujući pri tomu znatnim silama u bici sjeverno od Visle. Ovdje je skupina Fzm. Ljubičića, koja je boreći se s ruskim prednjim stražama uzmicala korak po korak natrag, imala zadatak, da zadrži dalje prodiranje neprijatelja južno od Visle. Južno krilo te skupine branio je u spomenutoj praznini podmaršal barun Nagy s jačim odjelima konjaništva i poljskim legionašima tim, što je najprije zatvorio najavljenom neprijateljskom konjaništvu klanac kod Dobre prama Limanovi.

U skladu sa skupinom Ljubičićevom povukle su se nakon žestoke borbe s 3 ruskom vojskom i s jakom moći devete ruske vojske, koja je bila prešla preko Visle, glavne sile vojske Njegove c. i k. Visosti, koje su bile prodrle iz Krakova prama sjeveroistoku, da rasterete našu frontu u južnoj Poljskoj, opet u područje tvrgjave.

S ovog je položaja potekla odluka vojnoga vodstva da premjesti jake sile vojske nadvojvodine kao i na putu se nalazeća njemačka pojačanja željeznicom u prostor Chabowka-Jordanow u svrhu da iznenada navali s juga na neprijatelja, koji je u zapadnoj Galiciji napredovao. Ova odluka dovela je do bitke kod Limanove-Lapanova.

Ofenziva preko Lapanova do krize kod Limanove dne 8 prosinca.

Već su 28 studenoga stigli prvi transporti u Chabowki. U smislu je viših namjera dobio podmaršal Roth u Krakovu 29 studenoga nalog, da sa svojim četama i s njemačkim četama general-leutnanta pl. Bessera napadne preko Jordanow-Chabowka Mszana Dolna u bok neprijatelja koji je napredovao prama skupini generala Ljubičića. Megjutim je bilo neprijateljsko konjaništvo suprot skupini Nagy znatno pojačano i pješadijom. I dok je podmaršal barun Nagy još 28. mogao odbiti sve navale kod Dobre, bio je već drugi dan prisiljen povući se u novu poziciju kod Kasine Wielke i južno tog mjesta, koje je pozicije mogao 30 studenoga još držati. Toga su dana dosegli najpredniji odjeli iskrcanih četa Mszanu Dolnu.

Da se uzmogne s jakim i što više naprijed pomaknutim desnim krilom po prilici u pravcu Timbar Bohnya napredovati, morali smo od neprijatelja pročistiti jedinu cestu, koja vodi iz prostora, gdje su se čete iskrcale do Tumbarka. Da se riješi ovaj zadatak, umiješale su se 1 prosinca donjoaustrijske i moravske pučko-ustaške čete u borbu konjaništva, koje se je hrabro borilo sjevernim pravcem kod Kasina Vjelka, 2 je oko podne došla zapadno Dobre i pješadijska divizija iz Linza u dodir s neprijateljem, koji se je povukao na gole prama jugu strmo se spuštajuće visine sjeverno od ovoga mjesta sa željezničke pruge. Kasno je u večer bila cesta do Dobre od Rusa ispražnjena, dok se je prostor od Timbarka još uvijek nalazio u rukama neprijatelja.

Da se ovaj prostor brzo zauzme i time osigura dolazak pojačanja navaljujućim četama sa obe strane ceste do Skrizidina u sjevernom pravcu, kao i dalje iskrcavanje četa, dobile su 3. prosinca nove čete prispjele iz Tirola zapovijed, da napadnu istodobno iz Dobre duž ceste i dalje južno preko Slopnice na Timbar. Pod večer je bio neprijatelj protjeran, a cesta do raskršća sjevero-zapadno od Limanove bila je u našem posjedu.

Hvala odlučnoj djelatnosti i brzom radu naših četa, mogle su se iskrcane naše i njemačke čete, čija je glavna sila marširala prama Dobri, premjestiti u Mszana-Dolna. Dalje premještanje u Dobi ili Timba nije bilo iz tehničkih željezničkih razloga moguće; 3 i 4. decembra austro-ugarske čete dobivale u sjevernom pravcu sve to više terena, te su dospjele nakon žestokih borba blizu mjesta Zbydniov, koje leži po prilici 3 kilometra južno od Lopanova, kao i do jakih pripravljenih pozicija neprijatelja kod Krzeslawice. Hrabre pješačke pukovnije iz Gornje Austrije i Solnograda kao i rame o rame s njima boreći se tirolski carski strijelci (Kaiserjäger) morali su kod toga napredovanja podnijeti osobito žestok otpor. Rusi su se uvijek ponovno odupirali, a imali su prednost da su njihovi položaji bili viši. Megjutim našim napadajima na čitavoj do 10 kilometara dugoj zoni napredovanja, u koju smo prešli 3 i 4 decembra, Rusi se nijesu mogli nigdje dulje održati. Da se bojna djela ovih dana sasvim temeljito mogu prosugjivati, mora se spomenuti, da su se čete, koje su se ovdje borile u drugoj polovici novembra, nalazile sjeverno od Krakova danju i noću u ozbiljnom boju. Najprije su se borile onom hrabrošću, koja se po svjedočanstvu zarobljenih ruskih časnika nije nalazila ni u Japanaca, zatim su tvrdokorno branile osvojeni teren protiv novog neprijatelja i na zapovijed išle, ne klonuvši duhom svijesne pobjede, natrag.

Smjesta su opet smještene u vagone i odmah nakon iskrcavanja došle su opet u boj, te su tako ovi junaci već na početku nove bitke prešli silne napore i imali najteže gubitke. No ponosno čuvstvo, da se opet ide naprijed, činilo je, da su sve zaboravili i bodrilo ih je na nova djela. Od njemačkih četa generalleutnanta v. Bessera, što se nalazile u ratnom broju stigla je 4 decembra jedna pukovnija nakon valjanog hoda u područje sjevero-istočno od Rzegocina, a druga je stupila, priključivši se našem konjaništvu sjeverno od ovoga mjesta u boj. Druge su čete išle za njima južno od Mlynne. Napredovanje čitave grupe podmaršala Rotha na jednoj jako zamrznutoj cesti, što je uzbrdice i nizbrdice vodila, i slijedeća kretnja na lijevo u zimski brdoviti kraj imala je osobito za topništvo i za mnogobrojnu komoru velikih poteškoća, no ove su se prebrodile sretno radosnim i odlučnim skupnim djelovanjem. Uspjeh bojeva od 2. do uključivo 4. decembra bio je taj, da su četni odjeli grupe podmaršala Rotha, koji su navaljivali s juga, do dvije—tri konjaničke četne divizije sa više pješačkih bataljuna južno od Krzeslawice došli na jake pješačke sile. Iz područja od Novoga-Sandeca dolazile su protuslovne vijesti. Jedna je glasila, da se tamo nalazi jedna pješačka i jedna konjanička četna divizija, a druga opet, da se tamo nalazi samo nekoliko bataljuna i eskadrona. Našem vojnom vodstvu nije izmaklo s vida, da je neprijatelj na frontu zapadno krila naše karpatske vojske povukao one odjele, koje je bio pomaknuo na Hertnek-Lofalu, u položaje bliže kod Bartfe. Budući da po raznim znakovima nijesu bila isključena pomicanja ruske osme vojske prema zapadu nekako u smjeru na Novi-Sandec, učinjene su bez oklijevanja sve pripreme, da se odašilju daljne čete od Krakova u Tymbark. Napredovanje neprijatelja iz Novog Sandeca moglo je biti opasno za grupu podmaršala Rotha. Usprkos tomu odaslano je u tom smjeru samo konjaništvo iz Neumarkta i preko Limanove jedan odjel svih vrsti oružja, da se ne izgube sile za glavni zadatak, naime za obilaženje u sjevernom smjeru. Time je bilo omogućeno, da se najveći dio konjaništva, koje je bilo na raspolaganje, potisne pred istočnim krilom grupe podmaršala Rotha prema Bochniji, da se neprijatelj što više moguće oslabi. Ovo konjaništvo moralo je megjutim kod Rzegovice upustiti se u boj i nije bilo sa svojim slabijim brojem momčadi više kadro, da ispuni dalje zadatke. Već se je spomenulo, da su ovoga dana stupile u boj njemačke čete. Naravno da se je učinilo sve moguće, da se to održi tajnom i da se prikrije čitava operacija, koje je uspjeh u glavnom bio u iznenagjenju. No čini se, da je kraj svega toga raširena špijunaža ruska izdala napredovanje grupe podmaršala Rotha, jer su već 2 i 3 decembra neprijateljski avijatičari letjeli u dotičnim smjerovima, da sve izvide. Spomenutoga dana srećom pala nam je u ruke točna vijest ruskoga dojavnoga odjela o napredovanju naših, a osobito njemačkih četa. Time se čini, da se barem to postiglo, da je neprijateljsko vojno zapovjedništvo docnije doznalo opasnost koja prijeti. Bojevi južno od Krzeslowica u noći od 3—4 decembra pokazali su, da je neprijatelj ovdje još stajao sa frontom prema zapadu i da se malo osigurao u južnom pravcu. Tek tijekom 4. decembra doveli su Rusi znatnija pojačanja prema jugu u boj. Dne 5. decembra nastavila je grupa podmaršala Rotha napredovanje u sjevernom pravcu prema cesti Bochnia-Gdow. Osvitkom dana počeo je na desnom krilu generalleutnant v. Besser navalu. U žestokim bojevima na bajunete i u borbama za pojedina mjesta bacile su njemačke čete neprijatelja iz svih njegovih položaja i napredovale su osigurane našim konjaništvom u istočnom boku do Stradomke.

Dalje prema zapadu odbili su Tirolci jake ruske sile, koje su iz smjera od Lapanova preduzele protunavalu. Lijevo je zadobila linačka divizija usprkos koncentrične i u bok uperene neprijateljske topničke vatre neprestance na terenu i poduprla domobranstvo, koje je navaljivalo na vanredno jake položaje južno od Krzeslawica. Kod Wisniowe stajala je grupa Fzm. Ljubičića. Dok je zaokret prama sjeveru u teškim bojevima napredovao i donio nekoliko tisuća zarobljenika, počele su se prilike kod Novog Sandeca otešćavati. Odio svih vrsti oružja, koji je bio onamo otposlan, sukobio se je još pred svojim ciljem sa jačim od Grybowa dolazećim neprijateljskim pješaštvom i povukao se je nakon kratke žestoke borbe na visine istočno od Kanine s obje strane ceste Novi Sandec-Limanova. I konjaništvo, koje je pošlo od Neumarkta na Novi Sandec, i jedan odio, koji je dolazio u dolini Poprada preko novog Sandeca, nijesu mogli prodrijeti. Ne obazrijevši se na ove dogagjaje, nastavio je podmaršal Roth svoju navalu punom snagom prema sjeveru. U noći na 6. decembra zauzeti su ruski položaji južno od Krzeslawica. Do podne nalazio se je neprijatelj pred grupom Ljubičića, čije je južno krilo takogjer bilo napredovalo, u potpunom uzmaku. Pred lijevim krilom i sredinom grupe Roth povukli su se Rusi samo u pojedim odsjecima. Desnom krilu suprotstavili su znatna pojačanja očito u namjeri, da zapriječe napredovanje prema njihovoj povratnoj liniji. Megjutim je došlo ponovno do navale na onaj odio, koji je osigurao pravac prema Novom Sandecu i taj odjel bio je u oba boka pritisnut i natrag potisnut. To je imalo za posljedicu, da je priregjen zadnji jaki postav istočno od Limanove sa brzo sakupljenim pučko-ustaškim četama, kojima su automobili dovezli nužnu množinu bodljikavih žica. Poslije podne se je ustanovilo sigurno na temelju izjava zarobljenika, da su u području od Novog Sandeca prispjeli dijelovi ruskoga osmoga zbora, dolazeći iz Karpata. Ta nas je vijest prinukala, premda je bila u protuslovlju sa izvještajima avijatičara, da pospješimo dovoz i prevoz dolazećih četa, da smo premjestili mjesto iskrcavanja u Tymbar i odredili da novo prispjele čete imadu odmah poći prema Limanovu.

(*Slijedi*).

Politički pregled

Ministarsko Vijeće.

Beč, 5. Danas se poslije podne održalo pod predsjedanjem Ministra predsjednika grofa Stürgkha u Ministarskom predsjedništvu Ministarsko Vijeće, na kome su učestvovali svi članovi Kabineta. Vijećanje, koje je počelo u 4 sata poslije podne, potrajalo je više vremena.

* * *

O tijeku zajedničke Ministarske konferencije, koja se održala 3 o. m., „Neues Wiener Tagblatt“ javlja: Ispadak je konferencije bio:

1. Vojeni je položaj u ovome času za nas i za naše saveznike vrlo povoljan, te se pouzdavanje u pobjedu već osniva na stvarnoj podlozi. Na ruskom će ratištu iza stanke, koja je nastala radi rgjavih vremena, jamačno nastati dogagjaji od vrlo velika zamašaja. Visok je državni službovnik izjavio: „Danas stojimo mnogo bolje, nego li naši protivnici, ali stojimo i bolje, nego li prije nekoliko mjeseci“.

2. Diplomatski položaj promijenio se nama u prilog U čemu se sastoji ova promjena, to će po svoj prilici pokazati dogagjaji skore budućnosti. Njihova se važnost sastoji u tome, da se nijesu ispunile mnoge nade naših neprijatelja u neutralne države. Sami Trojni sporazum priznaje, da su njegove političke spekulacije isto tako promašile, kao i mreža njegovih spletaka, koje bijaše razapleo u nekim neutralnim državama.

3. Gospodarski je položaj takav, da pučanstvo može biti uvjereno, da nemamo oskudice. Do nove žetve imaćemo dosta živeža.

4. U financijskom je pogledu položaj dviju država Monarhije mimo svako očekivanje povoljan. Možemo financijski izdržati i iz svoje snage pružati vojski financijsku pomoć sve dok ne svrši rat.

Vijećanje hrvatsko-slovenskog kluba.

Ljubljana, 5. Jučer je u Ljubljani bilo na okupu pod predsjedanjem d.ra Korošca parlamentno povjerenstvo hrvatsko-slovenskog kluba. Pored predsjednika d.ra Korošca bili su prisutni zastupnici d.r Dulibić, d.r Krek, Fon, d.r Šusteršić i Grafenauer.

Predsjednik d.r Korošec izvijestio je o političkom položaju i o raznim posredovanjima kod središnje Vlade.

Poslije toga je parlamentno povjerenstvo hrvatsko-slovenskog kluba potanko raspravljalo o sadanjim političkim odnosima u Monarhiji s osobitim obzirom na hrvatsko-slovenski narod. U dugoj raspravi učestvovali su svi članovi parlamentnoga povjerenstva.

Stvoreni su važni zaključci, a izmegju ostalih i o cenzuri i novim porezima. Zaključci će se objaviti u zgodan čas.

Ispiti za pravnike, koji su pozvani pod oružje.

Beč, 4. „Korrespondenz Bureau“ doznaje, da je Ministar nastave naredio, da se za one pravnike, koji se naskoro imaju podvrći ispitu iz povjesnoga prava a koji na osnovu prijegleda Narodnoga Ustanka, koji se sada vrši, ili uslijed dobrovoljnog pristupa imaju očekivati poziv u aktivnu vojnu službu, prema potrebi već tečajem mjeseca februara, a u svakom slučaju u mjesecu marču pak i na dane izmegju 8 i 11 aprila odrede izvanredni rokovi ispite. Tijem se pruža pravnicima prilika, da se podvrgnu pomenutome ispitu prije nego li ugju u bojne redove.

Našim ratarima.

Netom je buknuo rat, N. P. gosp. Ministar poljodjelstva osjeti potrebu, da upozori austrijske ratare na dužnosti, koje ih čekaju poradi tijesna odnosa megju ratnim i ekonomskim stanjem države; pak im u tom smislu upravi poruku, ne redovnim službenim putem, već izravnim proglasom, koji je brigom Namjesništva bio proširen i po našoj pokrajini do najzabitnijega sela. Ne shvatiše li naši ratari već u prvi mah, shvatiće bez sumnje danas, nakon pô godine ratovanja, koliko je pomenuti ministarski proglas pun dalekovidnosti i brige za budućnost; u njemu se doista, pored riječi bodrenja, nalazi mnogo zdravih praktičnih savjeta u pogledu obragjivanja polja za proizvodnju obilne i dobre hrane za čovjeka i stoku.

Nakon pomenutog proglasa N. P. gosp. Ministra poljodjelstva stadoše stizati Namjesništvu razna odregjenja i brojne preporuke c. k. Ministarstva poljodjelstva, sve u namjeri, da se usprkos neizbježivih poteškoća, koje sobom donosi rat, a baš radi potreba, koje su u svezi sa ratom, obezbijedi obragjivanje polja, te omogući što obilatija žetva. Pored odregjenja za obrazovanje i djelovanje poljoprivrednih povjerenstava, č. je kr. Ministarstvo poljodjelstva upravilo Namjesništvu više uputa za djelovanje u pojedinim granama gospodarstva, na priliku za spremanje trajna, a za gojenje rana povrća i t. d. U zadnje se je pak vrijeme obratilo Namjesništvu i č. k. 5. vojno etapno zapovjedništvo sa preporukom, da preduzme shodne mjere, da bi se polja na vrijeme i shodno obradila, e bi se ove godine moglo raspolagati dovoljnim zalihama hrane.

Namjesništvo je učinilo i čini sve, što je u njegovim silama, da bi se odgovorilo namjerama i željama č. k. Ministarstva poljodjelstva i vojne vlasti; a kako je i samo prožeto ne samo uvjerenjem o velikom značaju ekonomijskoga pitanja u ratno doba, već i brigom za puk naše pokrajine, ne propušta da u ovoj stvari djeluje i iz vlastite inicijative, bilo prijedlozima č. k. Ministarstvu, bilo odregjenjima prema podregjenim političkim vlastima, najposlije preporukama i savjetima Zemaljskom gospodarskom vijeću, koje se je u ovim teškim prilikama doista pokazalo vrijednim saradnikom države i korisnim prijateljem puka. Tako su na priliku Namjesništvo i Zem. gosp. vijece isposlovali od Ministarstva poljodjelstva doličnu pripomoć za nabavljanje krme za

dijeljenje uz obaljenu cijenu, biva za akciju, koja odgovara jednoj od najprečih potreba naših ratara u današnjim prilikama, te za koju će, nada je, doprinijeti prema svojim snagama i Zemaljski Odbor.

Pred proljetnom smo sjetvom. Nikad možda ne imaše ta sjetva takova značaja, niti bijaše skopčana s tolikijem nadama, kao što ove godine! *Dušmanim poručuje, da će nas umoriti gladom,* ne pušta k nama hranu, koju smo iz vanka dobavljali; kome dakle da se utečemo, već našoj plodnoj zemlji, da pokaže, kad nas je rodila, da nas zna braniti i braniti! Istina, ali zemlja ne da badava; kad od nje više tražiš, valja da i više pregneš, pa da je bolje težiš i njegguješ. Stoga je Namjesništvo pozvalo kotarska poglavarstva, da preko svojih stručnih organa, biva učitelja poljodjelstva, razviju najživlju djelatnost, da bi sklonuli ratare, da se svojski late posla, da prirede i pognoje polja i vrtle, te da posiju i posade što više žita, povrća i krme. Učitelji su poljodjelstva bili pozvani, da što više putuju po kotaru, pak da predavanjima nukaju ratare na rad, da im svjetuju, što će sijati, i da im daju sve potrebite upute za nabavljanje sjemena, gnoja i ratila. Da bi pak Namjesništvo moglo pratiti, što se radi na poljima u pokrajini, i da bi primalo česte i tačne obavijesti u ovoj stvari, kojoj poklanja najveću pažnju, kotarska su poglavarstva bila suviše pozvana, da svako petnaest dana javljaju, što se u polju radi, što je u interesu stvari preduzeo učitelj poljodjelstva, kakve li zapreke stoje na putu uspješnu obragjivanju polja i sjetvi.

Treba da ratari razumiju ovu neobičnu pažnju, koju im vlast posvećuje, i da pregnu, da bi odgovorili nadama, koje država u ovom času polaže u njihov stališ. Čas je doista, kad se uporedo sa vojenom snagom valja da iskaže i ratarska snaga države. I ratari se, koji ostadoše na rogjenoj grudi, nalaze u borbi i stisci; ta ponestalo im je toliko mladih jakih ruku i toliko životinja, koje tegle kola, plug i branu; nu baš stoga *valja da upru sve sile, da pokažu, što mogu u teškijem prilikama.* Ratarima dašto treba pomoći, treba im svjeta i dobra vodstva. Da bi pak našli svjeta i vodstva, eno ratarima u prvom redu učitelja poljodjelstva, koji su jedini organi, kojima država neposredno opći s ratarima. Stoga će učitelji poljodjelstva češće stupati na polje rada, koje im otvara proljetna sjetva, te će vršiti patriotsku dužnost prema državi i narodu, pokazujući inicijative, praktična i produktivna rada.

Megjutim pored učitelja poljodjelstva ima i drugijeh pučkih prijatelja, koji će u ovom času pomoći rataru: svećenici i pučki učitelji, koji žive u narodu, pak mu najbolje poznaju dušu i potrebe. Neka se dakle ratari drže savjeta, što ih čuju s oltara i ispred školskog praga. A pametniji i napredniji ratar neka upućuje neuka i manje vješta; koji ima ratila i životinja, neka ih, pošto zgotovi svoj posao, uzajmi onome, koji ih nema. Neka uopće vlada megju ratarima solidarnost i uzajamno pomaganje, za što će se u ostalom brinuti i povjerenstva za poljoprivredne poslove.

Megjutim neka ratar u ovo doba najviše računa s onom: Uzdaj se u se i u svoje kljuse! Mnogome je doista ostalo samo kljuse, odoše mu bolji konji, a i kola i volovi; a gdje je pusta mladost, koja je ostavila motiku, da se zametne puškom! Teške su to prilike; nu zar će se naš ratar stoga tužiti, kad i sam zna, da mu valja braniti carsku čast i slobodu carevine! Na muci se gledaju junaci! Dok mu braća i sinovi svladaju neprijatelja po bojnim poljima, ratar će svladati sve poteškoće, što ih ove godine nalazi na svom polju. Žilav je naš ratar i preduzetan; pregnuće staro i mlado, muško i žensko, svak će učiniti svoje; pak će na ljeto, ako Bog da, biti polja puna hrane, kojom će ratar prehraniti svoju obitelj i stoku, a koju će mu gragjanin kupovati za dobre pare!

DALMATINSKE VIJESTI

Odlikovanja.

Njegova c. i k. Visost presjajni gospodin Nadvojvoda Franjo Salvator, kao zamjenik pokrovitelja Crvenoga Krsta u Monarhiji, udostojio se u krugu radinosti, povjerenom mu od Njegova c. i k. Apostolskoga Veličanstva, udijeliti najvišom odlukom od 25 januara o. g. uz oprost pristojbina:

srebrenu počasnu medalju Crvenoga Krsta zastupniku na Cesarevinskome Vijeću d.r *Antunu Dulibiću* u Šibeniku i g.gici *Ester Mazzolen* u Šibeniku.

La consacrazione al S. Cuore e la preghiera per la pace.

Domenica, come annunciato, ebbe luogo in tutte le chiese dell' Arcidiocesi la consacrazione al S. Cuore di Gesù e fu recitata la preghiera per la pace.

Nella collegiata di San Simeone la funzione fu celebrata da Sua Ecc. Mons. Arcivescovo Dr Pulišić. Mons. Arcivescovo pronunciò una elevata omelia in cui espose l' alto significato dell' atto religioso, dando espressione in nobile forma a quei sentimenti cristiani e patriottici di cui ora devono tutti essere animati. Dopo l' esposizione del Venerabile fu letta la preghiera e la formola della consacrazione al S. Cuore.

Assistevano alla sacra funzione S. E. il signor Luogotenente conte Attems cogli impiegati luogotenenziali, i capi di tutte le altre autorità civili dello Stato od i loro sostituti con molti funzionarî dei varî dicasteri, una rappresentanza delle autorità militari con alcuni ufficiali di terra e di mare, una rappresentanza della Giunta provinciale, una rappresentanza del Comune di Zara e della Camera di Commercio ed industria, le rappresentanze di varî sodalizi e molti fedeli.

La sera poi, nella stessa chiesa collegiata, conformemente a quanto venne ordinato da S.S. il Sommo Pontefice, prima della reposizione del Santissimo, che era rimasto esposto tutto il giorno all' adorazione dei fedeli in questa e nelle altre chiese di Zara, fu recitata la preghiera composta appositamente da Sua Santità per impetrare la pace.

Anche alla funzione serale, tanto nella Collegiata di San Simeone, quanto nelle altre chiese, accorsero fedeli numerosissimi.

Dobavljanje benzina iz inostranstva.

U smislu dopisa c. k. Pokrajinskog Financijskog Ravnateljstva u Zadru od 28 januara 1915, broj 21564-IV.-14, donosi se do znanja zanimanikâ, da je c. k. Ministarstvo financija u Beču otpisom 15 decembra 1914, br. 76434, ovlastilo pomenuto Ravnateljstvo, da dopusti dobavljanje benzina iz inostranstva uz isplatu carine ali uz oprost potrošnog poreza radi upotrebe za svrhe naznačene u dodatku uz §§ 1 i 11 propisa za izvršivanje zakona o porezu na mineralno ulje (L. D. Z. br. 143-1 n. br. 101, god. 1903) i to uz uvjete tu navedene i uz ove dalje uvjete:

Inostrani benzin može se dobaviti u rafinerijama mineralnog ulja, odnosno, ako se tiče benzina za tjeranje motora, u posrednim skladištima za benzin prost od poreza za tjeranje motora, eda se preda strankama ovlaštenim na dobavu.

Dopusti imaju se za sada udijeliti, uz pravo opoziva u svako doba, za doba najdalje do 30 juna g. 1915, i to za količinu, koja se ima brojem tačno ustanoviti i koja predvidljivo ne bi nadmašila potreba stranke do rečenog roka.

Svraća se pak pažnja stranaka, da se ovim dopustima ni malo ne tiče u ograničenja, izdana od vojne uprave u pogledu dobave i predaje benzina.

Cariski uredi, koji imaju da preduzmu carinjenje benzina, moraju da ustanove, da li su se održale propisane granice gustoće i, kada se tiče benzina za tjeranje motora, da ga podvrgnu bojadisanju.

No bojadisanje može da izvrše organi za nadziranje rafinerije, dotično za posredno skladište, kad se benzin u njih unosi. Benzin se ima otpremiti u rafineriju, odnosno u posredno skladište, postupkom doznačenja.

O svakome popustu, koji bi pomenuto Ravnateljstvo našlo da udijeli, biće na vrijeme obavješten nadležni carinski ured uz naznaku organa za nadziranje rafinerije, odnosno za posredno skladište.

Udjeljivanje dopusta za dobavljanje, koje je prosto od poreza, inostranoga benzina neposredno iz inostranstva preko stranaka ovlaštenih na upotrebu prostu od poreza, pridržava sebi c. k. Ministarstvo financija.

Školske vijesti.

C. k. Ministarstvo za bogoštovlje i nastavu bilo je na vlastitu molbu umirovilo glavnoga učitelja Preparandija u Arbanasima, prof. *Matu Ivančevića*, te mu ovom prigodom izrazilo priznanje za mnogodišnju, vjernu i zauzetnu službenu djelatnost. Naknadno je isto Ministarstvo dozvolilo, da prof. Mato Ivančević bude riješen na svoju molbu i službe č. k. kotarskog školskog nadzornika u Zadru, a povjerilo je ovo mjesto za ostatak šestogodišnje službovne periode u tijeku glavnom učitelju Preparandija u Arbanasima, prof. *Marijanu Baliću*, do sada c. k. kot. šk. nadzornika kotara Makarska-Metković.

Agende c. k. kotarskog školskog nadzornika kotara makarskoga i metkovićkoga vodiće za to vrijeme stručni učitelj gragjanske škole u Makarskoj, *Mato Radmičić*.

Zahvala 23. domobranske pukovnije Dalmatincima.

Potpukovnik gosp. Noe izrazuje u pismu upućenom N. P. gosp. Namjesniku zahvalu na darovima, koje je Dalmacija otpremila za momčad domobranske pukovnije br. 23. Darovi su bili porazdijeljeni izmegju momčadi

Gosp. potpukovnik u tome pismu najtoplije zahvaljuje na tako obilnim darovima svima u ime cijele pukovnije i moli N. P. gosp. Namjesnika, da saopći tu zahvalu svima darovateljima, koji se ovijem putem o tome sada obznanjuju.

Svečanost Sv. Vlaha u Dubrovniku.

Pišu nam iz Dubrovnika, 3 o. m.:

Ovogodišnju tradicionalnu svečanost Sv. Vlaha omelo je vrijeme: silan sjevernjak sve osujetio. Drveni paviljon pred crkvom Sv. Vlaha, pod kojim je imala da udara „Gundulićeva Glazba" ode u komade. Nekoliko stupova na Placi bilo porušeno, sve zelenilo porazbacano. Ali unatoč rgjavu vremenu, sinoć „Glazba" ipak je izvršila lijep program pred crkvom našega parca, dok su se sa tarace Sponze bacale umjetne vatre. Danas presvijetli biskup obavio je po najtešćem vjetru svetu procesiju. Povorka je zahvaćala svu duljinu Place, premda nijesu pristupili svi barjaci iz obližnjih sela.

Popodne igrala se po običaju tombula čiji prihod ide na korist Crvenoga Krsta U 3 s. i pô sve bijaše svršilo. Ono malo naroda, što bijaše došlo iz okolice, brzo krenu kući, da stigne prije noći.

Čitulja.

U nedjelju u jutro preminula je u Trstu gospogja *Karolina pl. Rešetar*, rodom Bersa pl. Leidentaska, udovica pok. dvorskog savjetnika bivšeg upravitelja dubrovačkog kotarskog poglavarstva pl. Rešetara, majka namjesništvenog savjetnika u miru Josipa Rešetara, dvorskog savjetnika pomorske vlade u miru Petra i profesora slav. filologije na bečkoj universi Milana. Pokojnica bijase vrijedna domaćica, uzorna drugarica svome mužu i ljubezljiva majka djeci svojoj. Rijetke vrline uma i srca kojima se odlikovala sticale su joj ljubav i počitanje svakoga koji bi je upoznao. Živjela je samo za svoju kuću, i u vršenju svojih dužnosti nalazila je najveću nasladu. Pokojnica, koja je sretno i u svakome zadovoljstvu doživjela lijepu starost, uvijek je bila skromna i radljiva, jedino se ponoseći uspjehom vrijedne i dične djece svoje, koja su je nježno milovala. Rastuženoj obitelji naše iskreno žalovanje.

* * *

Prekjučer je nakon kratka bolovanja umro u Visočanima u 68 godini života don Ante *Vukić*, umirovljeni župnik i služitelj Visočanâ.

Pokojnik je za svoje duge župničke službe stekao ljubav i povjerenje naroda. Mrtvo tijelo preneseno je jučer poslije podne u rodno mu mjesto, u Arbanase, gdje je bilo sahranjeno u mjesnome groblju.

Pokojnikovoj rodbini naše toplo saučešće!

* * *

Umrla je ovdje u Zadru *Nike ud. Fabio*, rogj. Madirazza, sestra trogirskoga načelnika Nikole Madirazza. Pokojnica je bila plemenita gospogja i dobra majka, koju su krasile sve vrline duše i srca.

Ucviljenoj porodici naše duboko saučešće!

Samoubistvo.

Javljaju iz Sarajeva: U srijedu u jutro začula se iz jedne sobe u „Hotel Europe", koju dan prije bijaše unajmio jedan liječnik, dva revolverska hica a zatijem krik. Svratišno osoblje pohitalo je i probilo iznutra zaključana vrata sobe, u kojoj su našli liječnika, gdje leži na podu u krvi sa dvije teške rane u prsima. U ruci je još držao browningsku pištolju. Premda su rane bile vrlo teške, ipak bio je na životu. No sumnjalo se odmah, da li će moći ozdraviti, jer bijaše popio žestoku rastopinu morfija i sublimata.

Nesretnik bijaše liječnik Vjerko Vranjican, koji je u zadnje doba bio općinskim liječnikom na Hvaru. Bio je prevezen u tvrgjavnu bolnicu, gdje se njegovi kolege trudili da mu spasu život; no uzalud, jer je naskoro izdahnuo.

Pokojnik ostavlja teško ucviljenu udovicu i dvoje nejake dječice. Bog mu se duši smilovao!

Esami di diritto.

Il Ministro del culto e dell' istruzione ha disposto che per quegli studenti di diritto che sono alla vigilia di dare l' esame storico, e in forza della presente rassegna di leva in massa o d' una presentazione volontaria attendono prossima la chiamata al servizio militare, vengano ordinate a secondo del bisogno, sessioni d' esame ancora entro febbraio, ma in ogni caso nel marzo e anche nei giorni dall' 8 all' 11 aprile.

In tal modo si offre occasione a quegli studenti di diritto di sottoporsi al suddetto esame di Stato ancor prima della loro presentazione al servizio militare.

Nestalo novaca iz blagajnice

Javljaju iz Spljeta:

Ustanovilo se, da je iz blagajne mjesne državne željezničke stanice nestalo 17.000 kr.

Živo se istražuje i već je jedna osoba uhapšena.

RAZLIČITE VIJESTI

Stogodišnjica rogjenja biskupa d.ra Josipa Jurja Strossmayera.

Na 4 februara navršilo se sto godina od dana, kada se rodio najveći hrvatski mecena, biskup bosansko-sremski Josip Juraj Strossmayer. Sretna majka Ana, rogjena Erdelac, obradovala je svoga supruga Ivana blizancima; no jedan umrije, a drugom nagjenuše dva imena: Josip i Juraj

Već je za prvih godina u brižnoj majčinoj njezi mali Josip Juraj pokazivao vanrednih duševnih sposobnosti. To se primijetilo i u pučkoj školi a kasnije i u gimnaziju. Mladić se odluči za svećenički stalež, te pogje u sjemenište u Djakovo. Kad su i tu naskoro opazili veliki dar u mladića, bi poslan u sjemenište u Budimpeštu. Svršivši bogoslovske nauke, položio je doktorat filozofije.

Na 16 februara godine 1838 bi zaregjen u Djakovu za svećenika. Kao kapelan služio je samo dvije godine u Petrovaradinu, te pogje u Augustineum u Beč, da položi doktorat bogoslovije. Vrativši se u domovinu, zauze mjesto profesora fizike i matematike u djakovačkom sjemeništu godine 1844. No već godine 1847 bi pozvan za voditelja Augustineuma u Beč. Tu postade dvorskim kapelanom i ispovjednikom carice supruge cara Ferdinanda V. Taj položaj i živi saobraćaj sa hrvatskim velikanima u Beču stekoše mu uz vanredne prirodne darove velik ugled, pak se postepeno i brzo penjao sve do većih časti, te već godine 1849 bi imenovan biskupom u Djakovu.

Bilo bi suvišno nabrajati velike zasluge ovoga pravoga narodnoga dobrotvora, jer je njegovo ime i njegova uspomena zlatnim pismenima zapisana u srcima hrvatskoga naroda. Kao dobar rodoljub i narodni velikan nastojao je, da i na kulturnome polju pomogne i podigne svoj narod. Jugoslavenska Akademija, Sveučilište, Galerija slika i druge prosvjetne i humanitarne uredbe njegovo su djelo. Sam je doprinio za njih silnih novčanih žrtvava, no pored tijeh zasluga njegova se neumrla zasluga nalazi u idejama, koje je potakao i oživio.

Kao svećenik i bogoslov bio je na veliku glasu. Svoju izvrsnu govorničku vještinu posvjedočio je na poznatom rimskom koncilu godine 1869 i 1870. Bavio se i politikom, i ako u manjoj mjeri; godine 1873 bio je vogja narodne stranke. Svoje je slobodno vrijeme posvećivao prosvjećivanju hrvatskoga naroda, kome je učinio neiskazanih dobara. U svome sjedištu, u Djakovu, sagradio je veličanstvenu crkvu, koja je kruna njegovih djela. Radi svega toga hrvatski narod blagosivlja svoga mecenu, svoga velikoga sina, klanja se njegovoj uspomeni i ostaje mu vječno zahvalan

Osipni tif u Beču.

Preminuo je predstojnik vojno-zdravstvenog časničkog zbora, nadliječnik generalnog štaba d.r Filip Peck, koji bijaše obolio u Beču od priljepljive bolesti. Liječnici drže, da se zarazio osipnim tifom za pregledanja tabora ruskih zarobljenika.

U isto vrijeme javljaju, da se istom bolesti zarazio i znameniti bečki bakteriolog d.r Wiener. I on se zarazio u taboru ruskih zarobljenika.

D.r Wiener stekao je kao bakteriolog velikih zasluga oko proučavanja kuge, kolere i tifa, a poputovao je najudaljenije krajeve Afrike, gdje te bolesti najviše haraju.

RODOLJUBI! Sjetite se oskudnih porodica vojnika, koji su pozvani pod oružje!
Prinosi se šalju: Ratnom pripomoćnom uredu kod c. k. Namjesništva (Odsjek I.) u Zadru.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

LA GUERRA.

I nostri combattimenti nella Polonia russa ed in Galizia.

VIENNA, 8. Si comunica ufficialmente: In Polonia e nella Galizia occidentale nessun mutamento. Combattimento di artiglieria nelle montagne selvose. Ieri nel pomeriggio riescì alle truppe alleate di prendere, dopo combattimenti di parecchi giorni, una località ostinatamente difesa dai Russi a nord del giogo di Volovec. Vennero fatti numerosi prigionieri e prese molte munizioni e materiale di guerra. Sul resto del fronte nei Carpazi vi furono violenti combattimenti. Nel settore occidentale fallirono parecchi attacchi russi, ed in questo incontro 340 prigionieri e 3 mitragliatrici caddero nelle nostre mani. L' avanzata in Bucovina progredisce. Abbiamo occupato Vama.

Il sostituto capo dello stato maggiore generale
von *Höfer* tenente maresciallo.

I combattimenti degli eserciti germanici.

BERLINO, 9. Dal teatro occidentale della guerra nulla di essenziale da riferire. Sul confine della Prussia orientale si ottennero di nuovo alcuni piccoli successi locali. La situazione è del resto inalterata.

La suprema direzione dell' esercito.

Conferenza comune dei Ministri.

BUDAPEST, 10. Sono quì giunti il Ministro presidente Stürgkh, il Ministro del commercio Schuster, il Ministro dell' agricoltura Zenker, il Ministro delle finanze Engel ed il Ministro della difesa del paese Georgi. Alle ore 11 ant., avrà luogo una Conferenza comune dei Ministri, alla quale prenderanno parte i Ministri austriaci ed i referenti tecnici.

Il moratorio in Bulgaria.

SOFIA, 10. Il moratorio venne prolungato a tempo indeterminato.

Ufficiali di riserva bulgari chiamati sotto le armi.

SOFIA, 10. Una parte degli ufficiali di riserva venne chiamata alle esercitazioni per un mese, allo scopo di rinfrescare le proprie cognizioni e prendere esatta conoscenza delle riforme introdotte nell' esercito in seguito all' ultima guerra.

JAVNA ZAHVALA

U teškoj žalosti, koja nas je snašla smrću naše nezaboravne

Sestre Hijeronime Perić,

žrtve svojega zvanja, primile smo toliko žalovanka i toliko znakova saučešća, da nam je nemoguće svima osobno zahvaliti.

Neka stoga ova naša mršava zahvala bude dokazom naše iskrene harnosti i odanosti svima, koji su rajnicu u bolesti duševno i tjelesno krijepili; koji su nas u žalosti tješili; koji su se postarali, da sprovod bude što sjajniji; koji su sprovodu učestvovali; i koji su sv. mise izrekli za ispokoj njezine duše. Osobita hvala visokome Zemaljskom Odboru, koji nas je i u ovoj prigodi kao obično u velike zadužio.

Svima hvala, a od Boga plata.

Arbanasi, 7 veljače 1915.

Margerita Huber
starješica Milosrdnih Sestara u pokrajinskoj bolnici.

RINGRAZIAMENTO

A tutti quei gentili cittadini di Curzola, che nella luttuosa circostanza del decesso del nostro affezionatissimo marito, rispettivamente genero, fratello, cognato, zio e cugino

Vincenzo Dobrossich fu Salvatore

ci furono larghi di pietosi conforti, che ne accompagnarono la salma all' estrema dimora e che si prestarono in ogni modo perchè il funerale riesca il più pomposo possibile, porgiamo dal nostro affranto cuore i nostri più sentiti ringraziamenti, assicurandoli della nostra perenne riconoscenza.

Curzola, 4 febbraio 1915.

Elisa ved. *Dobrossich* nata *Radmilli*
per sè e congiunti.

P. KASANDRIĆ odgovorni urednik
Tiskarnica Josipa Ferrari.

Metereologična opažanja u Zadru.
Osservazioni meteor. della Staz. di Zara.

Dan - Giorno	sahat ora	Tlak zraka — Press. atmosf	Pravac i snaga vjetra — Direz. e forza del vento	Temperatura	Oblaci 0—10 — Nubi 0—10	Oborina mm. — Precip. in mm.
9	7 pr. p.-ant.	67·0	SE 1	7·2	10	
	2 p.p.-pom.	65·8	SE 2	9·3	8	1·7
	9 p.p.-pom.	64·6	SE 2	8·3	7	

Temper. po Cielsiusu 10 siječ. na 7 sati u jutro 8·4
Temper. in centig. al 10 gennaio alle 7 ore ant. 8·4

CRVENI KRST - CROCE ROSSA

Pro Croce Rossa.

Il signor Niccolò Malešević, da Benkovac, devolse cor. 5, per onorare la memoria del defunto signor Michele Bakmaz.

Prilozi za Crveni Krst.

Baumeister Ugo kr. 2 — Tadlewski Eugen 0:10 — Kartmierr Kanarowski 0:50 — J. I. 1 — Novak 0:40 — Peruzović A. 2 — Vulentich Giorgio 2 — Gamulin Serafino 2 — Gamulin Ivan 2 — Mužina Ivo 2 — Weziak Ante 2 — Grubišić Zdravko 5 — Dietrich Otmar 3 — Dellagiovanna Giusto 2 — Androšević Petar 2 — Jakovljević 5 — Vučić And. i sin 10 — Raganzini Giulio 4 — Triva Dimitrije 10 — Žarković Giorgio 10 — Weissenberger A. 50 — Terzanović Pio 20 — Chittarovich Giovanni 2 — Subotić D.r Nikola 20 — Sunara Krste 20 — Mattiazzi Giacinto fu Vincenzo 10 — Hoffmann Schiffsleutenant 20 — Leon Schiffsleutenant 10 — Sakupljeno u Landwehr-Offz. Messe 33:60 — Paić M. 10 — Ketskemety Niko 10 — Caleb Giovanni 5 — Glanz Antun 5 — N. N. 0:50 — Juras Milka, gostiona 3 — Gojanović Joso, mesar 3 — Šare Rade, mesar 10 — Antunović Iginio 5 — Gojanović Stipe, mesar 10 — Šare Krste, mesar 1 — Rora P. 30 — Matačić Mate 5 — Odbor u Mandalini 117:10 — Cav. de Mistura don Domenico, parroco 10 — Sabbioncello don Ivan Nikola 5 — Margetić Obitelj 3 — Micheli ud. Antica 10 — Vlahović Eugenia 5 — Oblazioni Sufid 382:50 — Vrljević Gjuro 4 — Borčilo Uroš 10 — Gallina

Carlo 3 — Rapo Dušan 50 — Bulat Hinko 5 — Radić Joso, bolničar 5 — Šupuk Vladimir 20 — Delfin Andrea 5 — Jelich Antonio 2 — Kulišić, feldkurat 20 — D.r Iljadica i braća 50 — Zaccaria, kontreadmiral 20 — Urschitz Elena 2 — Sisgoreo Filomena 1 Raimondi Maria 5 — Zafranović 4 — Rakić Ante p. Grga, Skradin 2 — Šupuk Erminio 20 — Perat Matteo 5 — Società Casino 50 — Radić Alberto 2 — Radić Alberto 2 — Paladino Luigi 20 — Od Odbora u Mandalini II. iskaz 58:60 — Od Odbora u Prvić-Šepurini I. iskaz 32.

Od osoblja c. k. željeznične postaje u Šibeniku: Roich Marino, Revident-Vorstand des k. k. Bahnamts kr. 20 — Kurajica D.r Božo, Bahnarzt 50 — Senjanović Felix, Maschinenmeister 7 — Radić Natale, Magazinsmeister 5 — Brajnik Johann, Stationsmeister 5 — Pavazzo Mathias, Lokomotivführer 5 — Ressel Oscar, Rollfuhrunternehmer 5 — Dadiv Rudolf, Bahnmeister 10 — Bašić Nikolaus, Oberkondukteur 4 — Umberto Ritter Fontana, Agentieleiter 10 — Baljkas Jerko, Stationsmeister 5 — Bolanča Rocco, Kondukteur 2 — Marmilić Karl, Lokomotivführer Anwärter 4 — Kravar Peter, Kondukteur 5 — Vrdoljak Dojmus, Kondukteur 2 — Živković Mathias, Bremser 1 — Radoš Nikolaus, Bremser 1 — Junaković Johann, Heizer 1 — Kobilka Josef, Lokomotivführer 7 — Ilić Markus, Kondukteur 2 — Bracić Johann, Kondukteur 7 — Dlouky Josef, Lokomotivführer 4 — Listes Marino, Bremser 1 — Kovak Peter, Bremser 1 — Matić Božo, Bremser 1 — Juras Josef, Heizer 1 — Escher Josef, Lokomotivführer 5 — Kovač Stefan, Heizer 1 — Lacmanović Josef, Heizer 1 — Mijakovac Georg, Kondukteur 2 — Simičević Simon, Bremser 1 — Rupić Josef, Bremser 2 — Kolega Johann, Bremser 2.

Sakupljeno u Rogoznici kod Šibenika kr. 254; dopriniješe: Braća i Sestre trećega reda Sv. Frane, Rogoznice i okolice kr. 100 — Vilić Ivan, upravitelj c. k. carin. Ureda 10 — Vilić Marija, učiteljica 10 — Zupanović Luka 5 — Ercegović Klamuš Simica 1 — don N. Markov, župnik 10 — Obitelj Grba 5 — famiglia D. Sbisa 5 — Medić Lovre p. Ivana 6 — Ercegović Luvija 0:20 — Pandol Vjekoslava 0:20 — Duhan Cecilia 1 — Medić Dušica 1 — Alpas Matija 0:40 — Paković Tone 1 — Žiković Mare 0:20 — Mijalić Mare 0:60 — Lušić-Šaran Jure 0:40 — Ercegović Bene 2 — Bego Marin 10 — Lovrić Ljubo 1 — Graovac Angjeo 5 — Medić Šime 5 — Zafranović Mare 1 — Daniel Anka 2 — Dević Mate 0:40 — Medić Lovre 0:30 — Zelalia Želimir 0:40 — Delale Ive 0:30 — Kristić Bene 1 — Županović Vaselpa 2 — Bego Koke 0:20 — Mileta Ive 1 — Caparin Draginja 1 — Lušić-Ranko Mare 1 — Kristić Blagoslava 0:20 — Medić Božica Simina 0:60 — Caparin Ante 0:80 — Bogavčić Bare 0:20 — Deković Lovre 5 — Karabatić Jozo 0:20 — Koštre Marija 1 — Caparin Julijo 0.50 — Caparin Šime 0:20 — Radić Feka 0:20 — Lovrić Vitorija 0:40 — Radić Blaž 2 — Županović Tadija 2 — Graovac Marko 1 — Kristić Gjenoefa 0:20 — Živković-Kanonik Blaž p. Bara 5 — Olivotto Matteo 10 — Ercegović-Noin Marija 1 — Želalia Špiro 1 — Ercegović Matija 0:40 — Buble Josip 0:70 — Koštre Jakov 1 — Nakić-Vojnović Antonietta 2 — Graovac Rosa 1 — Lušić-Ranko Ante, agent 5 — Lušić-Ranko Petar 6 — Koštre Jure 1 — Jelčić Josip, svetioničar 2 — Bogavčić Filip 5 — Obitelj A. Bumber 2 — Lovrić ud. Matija 0:40 — Živković-Bohurina Mikula 0:20 — Živković-Bohurina Vice 1 — Živković-Bohurina Blaž 1 — Živković-Bohurina Josip 0:20 — Živković-Bohurina Mijo 0:50 — Živković-Laurenta Špiro 0:60 — Živković L. Simica p. Mikule 0:20 — Živković L. Mate p. Mikule 0:30 — Živković L. Ante p. Josipa 0:20 — Živković-Bohurina Jure 1 — Živković Jurka ž. Jure 0:20.

Sakupljeno u području općine jelšanske kr. 1361:40, i baš u Jelši kr. 208:40, dopriniješe: Štambuk D.r Ivan kr. 50 — Od odbora gospogjica sakupljeno u Jelsi mjesto rublja 38:40 — Duboković Antica 30 — Dančević Jakov 25 — Kramar Rudolf, ing. 10 — Perenja Jakov p. Jurja 10 — Carić Ante p. Ante 5 — Dančević Luka p. Petra 5 — Bojanić Vica p. Jakova 3 — Novak Juraj 3 — Grgevčić Fabjan Josipa 2 — Vidali Nikola 2 — Radovani Ante p. Petra 2 — Cripović Vica Luke 2 — Cripović Jelica Luke 2. — Po kruna 1: Sarjanović Lucija ud. pok. Pije — Knežević Ivan p. Šime — Sarjanović Petar Ivanov — Milevčić Lukra ž. Vicka — Vidali Ante p. Stipana — Sarjanović Marija Ivana — Grgevčić Mandica p. Josipa — Salamunić Dinka Antuna — Čović Dinka Stjepana — Grgevčić Jelica Grgura — Drinković Jelica p. Marina — Baloš Marija Matina — Bulj Korina Antuna — Sarjanović Mate p. Petra — Tomić Marija p. Vicka — Tomić Nina Stjepana — Hlapčić Vinka p. Gašpara — Sarjanović Marija p. Pije — Belić Katica Nikole.

U odlomku Pitve, kr. 450:30. Dopriniješe: Crkovinarstvo Sv. Jakova kr. 40 — Duboković Ivan Krstitelj 30 — Duboković Vicko p. Marina 30 — Čaratan Nikola p. Jure 30 — Mileta Petar p. Marina 20 — Čaratan Juraj Antin 20 — Radonić Ivan p. Prošpera 15. — Po kruna 10: Grgičević don Joze — Duboković Ivan p. Marina — Radonić Marija ž. Stipana — Bojanić Petar p. Marina — Bojanić Ivan p. Marina — Radonić Evelina ž. Jure — Barbić Petar Veli — Mileta Ivan p. Marina — Bojanić Jakov — Duboković Jakov p. Ivana — Radonić Stipan p. Jure 6. — Po kruna 5: Bojanić Nikola p. Mate — Radonić Marin p. Prošpera — Barbić Petar Perinac — Salata Šimun Matin — Marjan Stipan Ivanov — Bojanić Marin Lukin — Radonić Marin p. Jakova — Bojanić Nikola p. Marina — Petrovac Braća — Duboković Ivan p. Petra — Barbić Mate p. Ivana — Salata Stipan — Barbić Jakov — Duboković-Lučić Ante p. Tadije — Antičević Ante p. Petra — Kvesić Mate p. Marina — Bojanić Silvestar. — Po kruna 4: Radičić-Garbin Petar p. Vicka — Mileta Petar p. Ivana — Barbić Dragutin — Kordić-Trbušković Kuzma — Kordić Stipan p. Bartula — Duboković-Lučić Ivan p. Marina. — Po kruna 3: Kordić Ivan Kuzmin, trgovac — Barbić Marija ud. p. Fabijana — Tabak Juraj p. Ivana (veli) — Ribičić Antica, učiteljica — Šurlin Mate. — Po kruna 2: Paretović Mate p. Jakova — Kordić-Trbušković Niko p. Vicka — Duboković-Lučić Ante p. Marina — Salata Matij p. Ante — Tabak Prošper — Tabak Juraj p. Ivana — Kokić Ante p. Mate — Huljić Jakov — Jakas Antica, primalja — Barbić Marin p. Ivana — Barbić Marin veli — Malić Mate 1:20. — Po kruna 1: Duboković Jakov p. Petra — Koesić Katica Matina — Duboković Dinka ž. Ivana — Mileta Roko Petrov — Barbić Ivan p. Nikole — Marjan Katica p. Benedikta — Kordić Mate — Tabak Mate — Marjan Petar p. Benedikta — Kokić Ana ž. Frane — Tabak Dinka Jurina 0:20 — Tabak Jakov p. Ivana 0:10 — Kordić Stipan p. Petra 0:80 — Malić Ante 0:60 — Dragaš Ugo 0:40.

(*Slijedi*).

Milioni

adoperano contro la **TOSSE**

raucedine, catarrro e ingorgamento, tosse convulsive le

Kaiser Caramelle pettorali

(con tre abeti)

6050 certificati di medici e privati attestano il buon successo

Bomboni oltremodo piacevoli e gustosi.

Pacchetti 20 e 40 cent. Scatole 60 cent. Vendesi presso: Giorgio e Spiridione Brčić Droghieri in Zara; P. Novak farmacista in Lesina; S. Boglich farm. in Knin; Norberto Cindro farm. in Traù; A. Karlovac farm. in Cittavecchia e G. de Borzatti farm. in Milnà.

Radijski ratni časovnik

sa gvozdenim ili sa saveznim krstom c. i k. Ratnoga Ministarstva, sa svijetlim brojevima, spada u ratnu poljsku opremu, barem kao pričuvni časovnik. Već je naručen od sviju regimenata c. i k. vojske i ratne mornarice.

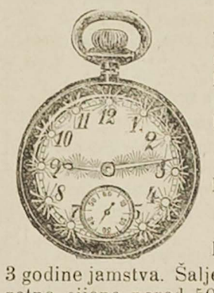

Ima gotovih za rat 100.000 časovnika

uz izuzetne cijene c i k. vojsci.
Radijski časovnik za vojsku kr. 12 (Izuzetna cijena za vojsku **kr. 8**)
Radijski časovnik sa povezom na lakat kr. 14 (Izuzetna cijena za vojsku. . . . . **kr. 10**)
Radijski džepni budilnik za vojsku kr. 30 (Izuzetna cijena za vojsku . . . . . **kr. 24**)
Ratni časovnik bez radija kr. 5

3 godine jamstva. Šalje na bojno polje uz dostavu izuzetne cijene pored 50 para za poštarinu.

Prva izvozna kuca časovnika za vojsku i ratnih časovnika

MAX BÖHNEL,

BEČ, IV. Margarethenstrasse br. 27 69.

Poručnik B. sa ratišta piše: Nijedna noć na bojnome polju ili na straži, koje Vaš radijski časovnik sa svijetlim brojevima nije pružio neprocjenjih usluga. Svako, a osobito ranjenici, ko nema takova časovnika osjeća nestašicu.

FRATELLI MANDEL & NIPOTE

BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: *Lettere di pegno 4½ del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4½ o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgare al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4½% ecc*

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle di lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: *Città di Vienna 1874* Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor 20

Credito fondiario Austr. 3%. Vinc princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10.

Credito Mobiliare Aust 1858. Vinc. princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20.

Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vinc princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10.

Lotti turchi 1870 da f.chi 400. Vnc. princi. f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane e Ungheresi. Vinc. princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e ili richieste dei propri clienti, senza alcuna sp

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: *Incendi, Vita, Accidenti, Furto con iscasso,* quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

SOCIETÀ OFFICINA MECCANICA E FONDERIA

Ingegnere: PIETRO VERACI in FIRENZE.

Anonima con Sede in Firenze. — Capitale versato Lire 1.200.000.

Assortimento il più completo di

MACCHINE OLEARIE

premiate con due gran prix, due diplomi di I.o grado e sette medaglie d'oro.

Assume forniture a condizioni favorevolissime.

Rappresentante la Ditta: FRATELLI MANDEL & NIPOTE — ZARA.

TISKARNICA

G. FERRARI

(naslj. Petra Jankovića)

Calle Larga ZADAR *Telefon br 87*

Tiskarnica je snabdjevena najnovijim materijalom kao i najmodernijim strojevima. Prima i izrađuje što prije i najvećom pažnjom kojumudrago tiskarnu radnju, pismenima latinskim, njemačkim, ćirilicom, i grčkim. Izvršuje kromotipografične radnje, radnje su tri boje i t. d. osmrtnice, posjetnice, omote, račune, fakture, trgovinske police i t. d;

sve uz najniže cijene da se nema bojati konkurencije.

Kupuje i prodaje
Vrijednostne Papire, Devize i Valute.

Obskrbljuje
Inkasa i Isplate
na sva tu i inozemska tržišta.

Dionička glavnica **80 milijuna** — **Središnjica u PRAGU,** utemeljena god. 1868 — Pričuvne zaklade **25 milijuna**

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA PODRUŽNICA U TRSTU

Brzojavni naslov: „ŽIVNOSTENSKÁ“ — Telefon: N.ro **2157 - 1078**

Ispostave: GRADO i OPATIJA.

IZVRŠUJE SVE BANKOVNE POSLOVE.

SAFES DEPOSITS
uz najpovoljnije uvjete
—o—
Prima na čuvanje i upravu
EFEKTE i DRUGE VRIEDNOTE